

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต ธนาकारพาณิชย์ ไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร

วรรณัฐกานต์ นุชพุ่ม*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุวัฒน์ ชลไพศาล**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต และระดับความเข้าใจทางการเงิน โดยการเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เครื่องมือสถิติทั้งค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิธีการแบบจำลองโลจิสต์ (Logit Model) รวมทั้งการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน มีจำนวน 207 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุโดยเฉลี่ย 34 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี รายได้โดยเฉลี่ย 31,823.67 บาทต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ย 17,436.23 บาทต่อเดือน และมีเงินออมโดยเฉลี่ย 14,387.44 บาทต่อเดือน ถือบัตรเครดิตมากกว่า 1 ใบ มีการวางแผนการใช้จ่ายบัตรเครดิตและใช้บัตรเครดิตแทนเงินสดในการซื้อสินค้าและบริการ ส่วนใหญ่มีสภาพคล่องทางการเงินคงเดิมหลังจากมีบัตรเครดิต ในส่วนของความรู้ทางการเงินส่วนใหญ่มีความรู้ในการคำนวณดอกเบี้ย และเครดิตบูโร ในส่วนของทางเลือกในการลงทุน และนโยบายคุ้มครองเงินฝากส่วนใหญ่ไม่ทราบ

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนเงินออม การวางแผนการใช้จ่ายบัตรเครดิต ความรู้ทางการเงิน ส่วน จำนวนบัตรเครดิตในครอบครอง มีผลในทิศทางตรงข้ามกับพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน ซึ่งหมายถึงยิ่งมีจำนวนบัตรเครดิตในครอบครองจำนวนมากยิ่งส่งผลให้พฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนน้อยลง

* นักศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการใช้บัตรเครดิตในประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นบัตรที่สามารถซื้อสินค้าและบริการในการบริโภคได้ล่วงหน้า ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน บัตรเครดิตมีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มคนทำงานที่มีรายได้ประจำ จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดการแข่งขันและการสร้างกลยุทธ์ทางการตลาด รูปแบบต่างๆ ของสถาบันการเงินของผู้ออกบัตรเครดิต บัตรเครดิตมีบทบาทสำคัญต่อการใช้ชีวิตประจำวันในสังคมไทยเพิ่มขึ้น โดยจาก ไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2551 ถึง ไตรมาส 2 ปี พ.ศ. 2557 จำนวนการถือบัตรเครดิตในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจาก 12,971,694 บัตร เป็น 19,371,944 บัตร หรือคิดอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 1.84 ปริมาณการใช้บัตรเครดิตเพิ่มขึ้นจาก 86,500.61 ล้านบาท เป็น 120,501.30 ล้านบาท หรือคิดอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 3.32 ยอดสินเชื่อคงค้างเพิ่มขึ้นจาก 189,226.88 ล้านบาท เป็น 276,785.46 ล้านบาท หรือคิดอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 1.98 จะเห็นได้ว่า บัตรเครดิตมีการเจริญเติบโตทั้งจำนวนบัตร มูลค่าการใช้บัตรเครดิตยอด และสินเชื่อคงค้างของผู้บริโภคที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเมื่อเปรียบเทียบกับยอดหนี้คงค้าง กับปริมาณบัตรเครดิตในระบบ ณ ไตรมาส 2 ปี พ.ศ. 2557 แล้วยอดหนี้คงค้างโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 14,289.40 บาทต่อบัตร ยอดหนี้คงค้างโดยเฉลี่ยมีมูลค่าเกือบเท่ารายได้ขั้นต่ำของเงินเดือนประจำที่สามารถสมัครบัตรเครดิตได้ คือ 15,000 บาท แสดงให้เห็นว่า ขณะนี้ผู้บริโภคโดยมากมีการใช้บัตรเครดิตเกินความสามารถในการชำระหนี้ได้ และหากผู้บริโภคยังคงมีพฤติกรรมการใช้เงินเกินตัวหรือเกินความสามารถที่จะชำระหนี้คืน ยอดสินเชื่อคงค้างชำระจากบัตรเครดิตก็จะมีอัตราการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และหากมีมากจนเกินไป โดยไม่มีการชำระในแนวทางที่เหมาะสม ย่อมส่งผลกระทบต่อตัวผู้ใช้บัตรและสถานะเศรษฐกิจโดยรวม

จากรายงานผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2556 โดยธนาคารแห่งประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ทำการศึกษาทักษะทางการเงินของคนไทย โดยใช้แนวสำรวจของ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development : OECD) ซึ่งครอบคลุมการวัด 3 ด้านคือ ด้านความรู้ทางการเงิน , ด้านพฤติกรรมทางการเงิน , และทัศนคติทางการเงิน ผลสำรวจพบว่า คนไทยมีคะแนนทักษะทางการเงินเฉลี่ย 12.9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 58.5 ของคะแนนเต็ม นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของ 14 ประเทศที่ร่วมโครงการสำรวจทักษะทางการเงินกับ OECD ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 13.7 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 62.3 โดยคะแนนเฉลี่ยของคนไทย ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของ 14 ประเทศที่ร่วมโครงการสำรวจทักษะทางการเงินกับ OECD ร้อยละ 3.8 และจากการศึกษาเชิงลึกโดยกระทรวงการคลัง พบว่าประชาชน 3 กลุ่มที่มีระดับความรู้ทางการเงินในขั้นวิกฤติ และควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนคือ กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา กลุ่มอาชีพอิสระรายได้ต่ำ และกลุ่ม

เกษตรกร นอกจากนี้ หนี้ครัวเรือนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Debt-to-GDP) ก็มีตัวเลขที่สูงขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55.6 เมื่อปี พ.ศ. 2551 เป็นร้อยละ 82.3 เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2556

ดังนั้นการศึกษาถึงพฤติกรรมทางการเงินของครัวเรือนที่ขาดความรู้ทางการเงิน จึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษา ซึ่งผลการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้จะเป็นข้อมูลหนึ่งที่ทำให้เราทราบถึงพฤติกรรมทางการเงินของบุคคลที่มีปัจจัยต่างกัน รวมถึงระดับความเข้าใจและทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) ที่ต่างกัน อันจะเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจภาคครัวเรือน ซึ่งเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของประเทศ การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษา คือ กรุงเทพมหานคร

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาภาพรวมของสถานการณ์และพฤติกรรมทางการเงินของครัวเรือนที่ขาดความรู้ทางการเงินของกลุ่มตัวอย่าง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเงินของครัวเรือนที่ขาดความรู้ทางการเงิน จำนวนของผู้ถือบัตรเครดิต ธนาคารพาณิชย์ไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงสถานการณ์และพฤติกรรมทางการเงินของครัวเรือนที่ขาดความรู้ทางการเงินในภาพรวม
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเงินของครัวเรือนที่ขาดความรู้ทางการเงินในเขตกรุงเทพมหานคร

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของครัวเรือนที่ขาดความรู้ทางการเงิน ธนาคารพาณิชย์ไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้กำหนดขนาดตัวอย่าง ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % จะได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 400 ราย โดยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างในกรณีไม่ทราบขนาดของประชากรของ คอแครน (Cochran, 1977)

5. วิธีการเก็บข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเงินของครัวเรือนที่ขาดความรู้ทางการเงิน จำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง ผู้ศึกษาใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม โดยการทำให้แบบสอบถามออนไลน์ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามจำนวน 77 ตัวอย่าง และ แจกแบบสอบถามตามสถานที่ต่างๆ จำนวน 323 ตัวอย่าง ดังนี้ เดอะมอลล์บางกะปิ เซ็นทรัลลาดพร้าว เซ็นทรัลปิ่นเกล้า ตลาดนัดจตุจักร ระยะเวลาในการ

เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนตุลาคม 2557 ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต และระดับความเข้าใจและทักษะทางการเงิน (Financial Literacy)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ การนำเสนอข้อมูลในตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยนำปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลมาทดสอบวิธีแบบจำลองโลจิสต์ (Logit Model)

7. สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 57.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.8 มีอายุโดยเฉลี่ย 34 ปี รายได้โดยเฉลี่ย 31,823.67 บาท รายจ่ายโดยเฉลี่ย 17,436.23 บาท และมีเงินออมโดยเฉลี่ย 14,387.44 บาท

ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน จำนวน 207 คน โดยมากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเพศหญิงมีสัดส่วนการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 เพศชาย 99 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 ในขณะที่ผู้ที่สถานภาพโสดมีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนมากกว่าผู้ที่สมรส หย่าร้าง/หม้าย โดยมีจำนวนผู้ที่มีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน 113 คน คิดเป็น ร้อยละ 54.6 ในด้านการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนมากที่สุด จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 70 เมื่อจำแนกตามจำนวนบัตรเครดิตในครอบครอง พบว่าผู้ที่มีจำนวนบัตรเครดิตในครอบครอง 1 ใบมีสัดส่วนการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนมากที่สุด 79 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาคือ 2 ใบ มากกว่า 3 ใบ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการวางแผนการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตอย่างชัดเจนมีสัดส่วนการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มมากกว่าผู้ที่ไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2

ส่วนผู้ที่ตอบคำถามทักษะทางการเงินถูกต้องทั้ง 4 คำถาม มีจำนวน 55 คน เคยชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา จำนวน 31 คน และส่วนใหญ่เป็นเพศชาย แสดงให้เห็นว่า เพศชายจะมีระดับความรู้ความเข้าใจทักษะทางการเงินมากกว่าเพศหญิงและจะ

เห็นได้ว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเงินน้อยกว่าครึ่งของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งตรงกับรายงานผลทักษะทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2556 ที่ว่า เพศชายมีคะแนนทักษะความรู้ทางการเงินสูงกว่าเพศหญิง และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบคำถามทางการเงินไม่ถูกต้อง

จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต ธนาคารพาณิชย์ไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยแบบจำลองโลจิสติก (Logit Model) พบว่า

1. เพศของกลุ่มตัวอย่างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก เนื่องจากการกำหนดรูปแบบการลงข้อมูลเกี่ยวกับเพศถูกสร้างเป็นตัวแปร Dummy ซึ่งได้กำหนดให้ เพศชาย มีค่าเป็น 0 เพศหญิงมีค่าเป็น 1 แสดงว่าเพศหญิง มีโอกาสจะมีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนเพิ่มขึ้น 1.098 เท่า ของเพศชาย โดยที่ปัจจัยอื่นคงที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตะวัน ทิพย์พรหมมา (2547) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าลูกหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

2. อายุของกลุ่มตัวอย่างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่าเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น มีโอกาสจะมีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนเพิ่มขึ้น 1.001 เท่า โดยที่ปัจจัยอื่นคงที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ตอบแบบสอบถามยิ่งมีอายุมากขึ้น ยิ่งไม่มีปัญหาเรื่องพฤติกรรมการใช้จ่ายบัตรเครดิต มีรายได้รายได้สูง ซึ่งเป็นไปตามที่สมมติฐานไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวุธ สุทธิเนียม (2552) ศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของพนักงานธนาคาร ที่พบว่า อายุมากขึ้นหนี้สินคงค้างจะลดลง ซึ่งหมายถึงอายุที่เพิ่มสูงขึ้นทำให้สามารถชำระหนี้บัตรเครดิตได้มากขึ้น

3. วุฒិการศึกษ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน ในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก เนื่องจากการกำหนดรูปแบบการลงข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษถูกสร้างเป็นตัวแปร Dummy ซึ่งได้กำหนดให้ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าเป็น 0 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีค่าเป็น 1 แสดงว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีโอกาสจะมีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนเพิ่มขึ้น 1.787 เท่า ของผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

4. เงินออม ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน ในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่าเมื่อมีเงินออมมากขึ้น มีโอกาสจะมีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนเพิ่มขึ้น 1.002 เท่า โดยที่ปัจจัยอื่นคงที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ตอบแบบสอบถามยังมีปริมาณเงินออมสูงขึ้น จะทำให้สามารถชำระหนี้บัตรเครดิตได้เต็มจำนวน

5. จำนวนบัตรเครดิตในครอบครอง ของกลุ่มตัวอย่างมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน ในทิศทางตรงข้าม เนื่องจากเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นลบ แสดงว่าเมื่อมีจำนวนบัตรเครดิตในครอบครองเพิ่มมากขึ้น มีโอกาสจะมีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนลดน้อยลง 0.516 เท่า โดยที่ปัจจัยอื่นคงที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ตอบแบบสอบถามยังมีจำนวนบัตรเครดิตในครอบครองมาก จะทำให้ความสามารถชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนลดน้อยลง เนื่องจากสามารถใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตได้มากขึ้น จนอาจเกินรายได้ที่ได้รับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษามณูชู่ เขียวทอง (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผัดผ่อนชำระหนี้บัตรเครดิตในด้านการเกิดหนี้เสียพบว่า จำนวนบัตรเครดิตในครอบครองมีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้เสียและทำให้ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียเพิ่มขึ้น

6. ระดับความเข้าใจทักษะทางการเงิน ชุดที่ 1 ของกลุ่มตัวอย่างมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน ในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่าเมื่อมีระดับความเข้าใจทักษะทางการเงินสูงขึ้น มีโอกาสจะมีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนเพิ่มขึ้น 0.013 เท่า โดยที่ปัจจัยอื่นคงที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ตอบแบบสอบถามยังมีความสามารถในการคำนวณอัตราดอกเบี้ย วิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ก็จะสามารถวางแผนการออมเงิน ฝากเงิน รวมถึงมีความสามารถในการลงทุนในอนาคต และสามารถบริหารและจัดการทางการเงินได้

8. อภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง สถานภาพโสด ระดับการศึกษาสูงสุดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปริญญาตรี รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน 29,780.63 บาท รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน 16,204.25 บาท และมีเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน 13,576.38 บาท

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เคยชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน ส่วนใหญ่มีจำนวนบัตรเครดิตในครอบครองมากกว่า 1 ใบ และใช้แทนเงินสดในการซื้อสินค้าและบริการ ซึ่งปริมาณการใช้จ่ายส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความต้องการในการซื้อสินค้า ส่วนใหญ่มีการวางแผนโดยการกำหนดวงเงินที่จะใช้บัตรเครดิต และหลังจากมีบัตรเครดิต ส่วนใหญ่ไม่ได้มีสภาพคล่องทางการเงินเพิ่มขึ้นหรือลดลง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในส่วนแรกเป็นทักษะในการลงทุนและการคำนวณดอกเบี้ยเงินฝาก ส่วนที่สองเป็นเป็นความรู้รอบตัวเกี่ยวกับเครดิตบูโร และนโยบายคุ้มครองเงินฝาก จากการศึกษาพบว่า เมื่อนำคำตอบของคำถามทั้ง 2 ข้อ เลือกเฉพาะผู้ที่ตอบว่าทราบทั้ง 2 ข้อ มีเพียง 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบไม่ทราบ

4. ทดสอบด้วยการคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตัวแปรตามพบว่าเกิดปัญหา Multicollinearity ในแบบจำลอง คือ รายได้ต่อเดือน และ รายจ่ายต่อเดือน ผู้ศึกษาเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหา Multicollinearity โดยการสร้างตัวแปรใหม่ คือ เงินออม (Saving)

5. การทดสอบสมมติฐานโดยใช้แบบจำลองโลจิสติก (Logit Model) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต ธนาคารพาณิชย์ไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนเงินออม จำนวนบัตรเครดิตในครอบครอง การวางแผนการใช้บัตรเครดิต และคำถามทางการเงิน มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน และไม่เต็มจำนวน

9. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต ธนาคารพาณิชย์ไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. การศึกษาค้างนี้มีข้อจำกัดเรื่องของข้อมูล ในส่วนของค่าใช้จ่ายต่อเดือน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามอาจไม่ได้คำนวณถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ชำระผ่านบัตรเครดิตต่อเดือน แต่ผู้ตอบแบบสอบถามชำระเพียงบางส่วน จึงคำนวณค่าใช้จ่ายต่อเดือนจากการชำระหนี้บัตรเครดิตเพียงบางส่วนเท่านั้น ในการเก็บข้อมูลควรระวังในส่วนนี้ให้มาก

2. ตัวแปรตามที่ผู้ศึกษาใช้ในแบบจำลองของการศึกษาค้างนี้ นั่นคือ พฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนเงินออม จำนวนบัตรเครดิตในครอบครอง การวางแผนการใช้บัตรเครดิต และคำถามทางการเงิน ดังนั้นในการศึกษาค้างต่อไป ควรศึกษาค้างปัจจัยอื่น ๆ ให้มากกว่านี้

3. การศึกษาค้างนี้มีข้อจำกัดเรื่องของข้อมูล ในส่วนของคำถามทางการเงิน ซึ่งมีน้อย ในการศึกษาค้างต่อไปควรเพิ่มคำถามในส่วนนี้มากขึ้น

4. ควรมีการศึกษาค้างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน ที่ออกโดยบริษัทสินเชื่อส่วนบุคคล (Non-bank) เนื่องจากเกณฑ์การกำหนดรายได้ขั้นต่ำในการถือครองบัตรต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ และมีฐานข้อมูลลูกค้าบัตรเครดิตสูง เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบพฤติกรรมการชำระหนี้ของผู้ถือบัตรเครดิตธนาคารพาณิชย์ไทย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ตะวัน ทิพย์พรหมมา. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ (การค้นคว้าแบบอิสระ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2557). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2556. สืบค้น 12 สิงหาคม 2557, จาก

<http://www.1213.or.th/th/aboutfcc/knownfcc/Documents/2013%20ThaiFLSsurvey.pdf>

นันทวุธ สุทธิเนียม. (2552). พฤติกรรมการใช้จ่ายของพนักงานธนาคารที่กู้ยืมเงินสวัสดิการ : กรณีศึกษาพนักงานธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พิชามญชุ์ เชี่ยวทอง. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้บัตรเครดิต (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Cochran, W. G. (1977). Sampling Techniques. 3rd edition. New York : John Wiley & Sons.